

– Det är otillfredställande att inte veta hur mycket foder vi utfodrar när vi inte har koll på den verkliga ts-halten, säger Åke Birgersson.

– I oktober beräknas försäljningen av dg precision feeding starta, säger Magnus Palmgård. NIR-instrumentet monteras i skopan.

Det gäller att hela tiden kolla av displayen och se till att fodret i skopan blandas väl.

Bättre styrning ger

MÅLILLA Snabbt, på cirka 30 sekunder, har du svar på vilken ts-halt fodret i skopan har och hur inblandningen av fodret ska anpassas för att få den planerade fodermixen. Nu har utrustningen som snabbt ger analys svar testats på Hagelsrums gård.

– Frågan om vilken ts-halt en fullfoderblandning har, har gäckat mig under många år. Variationerna i ts-halt är stora och att inte ha koll på detta känns inte tillfredsställande, säger Åke Birgersson, mjölkproducent i Hagelsrum, Målilla i Småland.

Frågan har han ofta diskuterat med bland andra Magnus Palmgård, LRF konsult. – Vi ska ha våra svar på vad blandningen innehåller och veta vad vi blandar in, innan vi utfodrar. Ts-halten är avgörande för foderstaten och ekonomin, säger Magnus Palmgård.

I samarbete med AgroVäst så startades ett projekt där marknaden genomsöktes för att se om det fanns några färdigutvecklade system för att analysera fodret innan det blandas i fodervagnen.

– Det finns inte många system i dag och framför allt är det ont om enkla utrustningar, säger Magnus Palmgård.

Årets Nyhet

I Italien hittades en tillverkare av vågutrustning som även hade ts-mätare och analysinstrument som kunde monteras direkt i en foderskopa. Med hjälp av en NIR-utrustning (NIR, nära-infraröd-reflektans) så mäts förutom ts även råpro-

tein, NDF, ADF samt askhalt och växtträd. Ett beräknat energivärde redovisas.

Vid Elmia Lantbruk, Djur & Inomgård i oktober 2011, presenterades instrumentet, dg precision feeding och fick där ta emot utmärkelsen Årets Nyhet.

Nu har Åke Birgersson och Magnus Palmgård, bildat ett bolag som ska marknadsföra och sälja utrustningen i Sverige.

Mäts direkt i skopan

Mätinstrumentet monteras direkt i skopan. Analysen görs genom fem fönster där den läser av vid varje fönster för att ge ett slutligt värde. Det går mycket fort, analysen är klar på cirka 30 sekunder. Resultatet presenteras på en display som finns inne i hytten. Displayen har i sin tur kontakt med datorn som finns på fodervagnen som omedelbart kan beräkna hur ts-halten påverkar den foderstat som är inlagd. Är ts-halten högre eller lägre än beräknat så

koll – direkt

visar displayen hur inblandningen ska ändras.

– NIR-tekniken är väl prövad och det fungerar mycket bra, säger Magnus Palmgård.

När instrumentet har installerats kan skopan bara användas till uttagning av foder.

– Instrumentet tål fukt och kyla. Den bör däremot inte sänkas i vatten och instrumentet tål heller inte grus eller sand.

Instrumentet har ett värmeelement som värmer upp fodret.

– Är det stora partier som är frusna eller större isbitar i fodret så fungerar inte instrumentet. Extrema värden väljs dock automatiskt bort, säger Magnus Palmgård.

Viktigt blanda väl

Ts-halten i de olika skördarna på Hagelsrum varierar oftast 27–35 procent.

– Variationen är oftast 6–7 procent inom

samma foderparti. Ts-halten påverkas också av olika väderförhållanden som stark sol eller regn. Det är viktigt att fodret blandas runt lite i skopan under tiden man kör fram till fodervagnen så att instrumentet hinner ”läsa av” en större mängd foder i skopan så att registreringen blir säkrare, säger Åke Birgersson.

Ricky Johansson

– Det är inte svårt att lära sig använda det nya instrumentet eller att läsa av det. Men man måste vara noggrann med lastningsordningen och hela tiden kontrollera förslagen på korrigerade volymer i displayen, säger Ricky Johansson, som är ansvarig för utfodringen på Hagelsrum.

I dag utfodras en blandning till korna bestående av; 7,5 kilo mäsik, 4,5 kilo dränk, 14 kilo majsensilage, 17,5 kg gränsensilage, 2 kilo vete, 2 kilo korn, 4,5 kilo Unik 77 samt

0,8 kilo halm. Detta motsvarar 21,8 kilo ts foder.

Lastningsordningen är viktig och varje gång börjar man blanda lite halm med en del av majsgruvan. Gränsensilage blandas i sist för att inte riskera att det blandas sönder. Allt ensilage finns i plansilos. Någon enstaka tub med majsensilage finns när inte plansilovolymen har räckt till.

Jämnare avkastning

Åke Birgersson köpte Hagelsrum 2008 och har sedan dess successivt byggt om stallarna och utvecklat produktionen. I dag finns 600 kor på gården som avkastar cirka 9 500 kilo.

– Sedan vi började med att mäta ts-halten vid blandningstillfället har avkastningen blivit jämnare och högre men det är självklart svårt att avgöra om detta enbart beror på att vi har bättre koll på ts-halten, säger Åke Birgersson. →